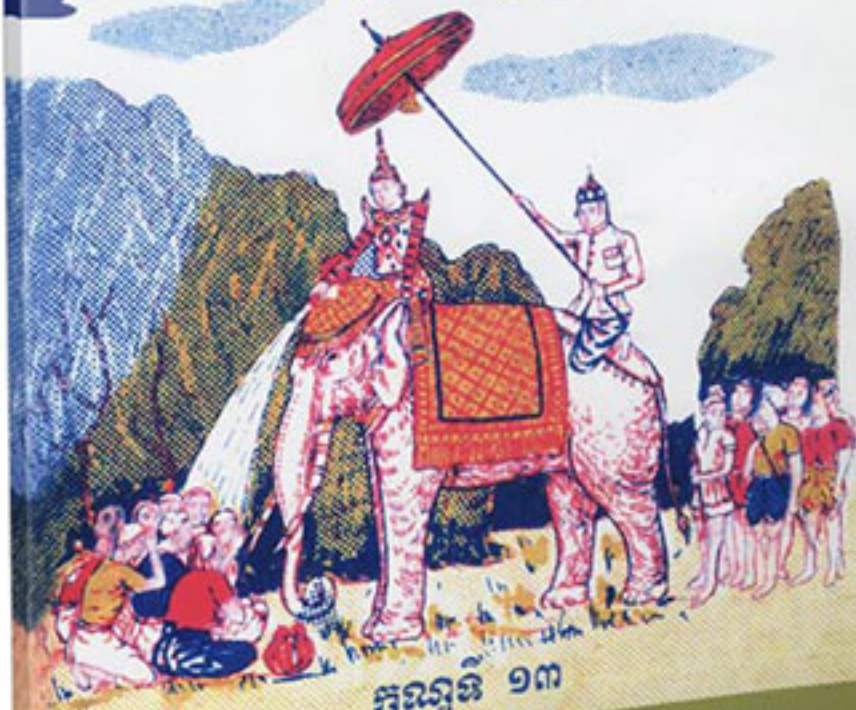

ស្រុក - ខែត

ប្រហារវេស្សន្ត្រាថាតក

កន្លង ១៣

រៀបចំដោយ "មន្ទីរការងារស្រុក"
 រាជធានីភ្នំពេញ ឆ.ស ២៥៤៦ គ.ស ២០០២
 ម៉ោង ១៥៤២ ម៉ោង ១០០១
 លើកទី១១១
 រដ្ឋបាលស្រុក - ភ្នំពេញ

មេបង្គោល ខ័យ

បុត្ត ថាហៃកូនសួនតែមួយ ជាត្រួយត្រូលបណ្តាលពន្លក
ហាប្យទ័យបីដូចនយនាមាសឪពុក ហើយហេតុត្បិតបិតានេះធ្វើឱ្យអ្នក
មានសេចក្តីអំពល់ទល់ទុក្ខពុំសុខសប្បាយ ចេញមកនៅព្រៃអាយនេះ
ព្រោះតែជឿយកពាក្យអ្នកស្រីពិរាស្ត្រវាញ្មះញង់ ឱ្យបំបរបង់កូនសួន
ចេញមកនៅភ្នំគិរីវង្កតកំសត់ ៤ អង្គ ភាគ ហៃកូនសួនសម្លាញ់ឪពុក
អើយ ទោសទាំងនេះគួរខុសណាស់ហើយ តាមតែអ្នកអត់ទោស
ប្រោសបិតា នាកាលគ្រាឥឡូវនេះហោង ។

ព្រះបាទស្រីសញ្ញ័យមានព្រះរាជឱង្ការតែម្តោះហើយ ព្រះ
អង្គក៏លើករាជ្យសម្បត្តិថ្វាយព្រះរាជឱវស ហើយមានព្រះបន្ទូលថា ៖

យេន កេនចិ វណ្ណេន បិតុ ទុក្ខំ ឧទពូហេ
មាតុយា ភតិទិយាបិ អបិ ចាលោហិ អត្តនោ ។

តស្មា មម នោសំ ហនយេ អកត្វាន មម វចនំ ករោហិ
ឥមំ ឥសិលិដ្ឋំ ជីហរិត្វា រាជវេសំ កណ្ណា ។ ម្នាលកូនសួនសម្លាញ់
ពេញចិត្ត ស្មើជីវិតនៃព្រះបិតា បើបុគ្គលឯណាកើតមកជាបុរសវ័ក្ខ ឥត
សង្ស័យនៅនាលោកិយ មានសេចក្តីឧស្សាហ៍ពុំគិតជីវិត កាត់ចិត្ត

ចេញមកជម្រះទុក្ខសោករោគភ័យមន្ទិលក្នុងប្រាណ ។ តស្មា ហេតុ
 នោះ បាក់បីមានចិត្តខឹងជាគំនុំចងទោសានុទោសផងទាំងឡាយ ចូរ
 ធ្វើតាមពាក្យបិតា លាចេញអំពីភេទព្រះតាបស ចូរកូនប្រុសអ្នកទ្រង់
 គ្រងរាជ្យសម្បត្តិរាជដ្ឋាន តាមបុរាណប្រពៃណី អំពីដើមរៀងមកឱ្យ
 ក្សេមក្សាន្ត នឹងបានជាទីពំនាក់នៃព្រាហ្មណ៍ព្រឹទ្ធ បណ្ឌិតកវី មុខមន្ត្រី
 អាមាត្យ នូវអស់វេហ៍ពលសកលយោធាផង ស្នងបិតានៅនាគ្រានេះ
 ឯង ។

សម្តេចព្រះមហាវេស្សន្តរបវរពុទ្ធក្នុងបណ្ណាលពុទ្ធរង្ស កាល
 ព្រះអង្គនឹងទទួលយករាជ្យសម្បត្តិ តែចាំក្រាបទូលស្នងព្រះរាជឱង្ការ
 សម្តេចព្រះវរបិតា ឱ្យបានឥតមន្ទិលពិភាល់សង្ស័យ ។ ឯព្រះបាទស្រី
 សញ្ញ័យ ក៏រមែងជាអង្វរល្ងង់លោមពុំឱ្យអាក់អន់ ទើបសម្តេចព្រះរាជ
 បុត្រទទួលអញ្ជើញតាមព្រះរាជឱង្ការត្រាស់ថា សាធុ! សាធុ! ។

កាលនោះ ឯអស់អាមាត្យទាំង ៦ ម៉ឺន ដែលកើតរួមថ្ងៃ
 ជាមួយនឹងព្រះអង្គ លុះបានឮសេចក្តីថា ព្រះអង្គទទួលអញ្ជើញដូច្នោះ
 ហើយ សហជាតអាមាត្យទាំងនោះ លើកករប្រណាម្យថ្វាយបង្គំ ព្រះ

បរមរាជាក្រាបទូលថា មហារាជ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ទ្រង់នូវគុណាតិវេក
ជាឯកលើត្បូងយើងខ្ញុំ អម្ចាស់អើយ អញ្ជើញព្រះអង្គទៅស្រោចស្រង់
នូវទឹកអប់ត្រឡប់នូវគន្ធពិដោរ បន្ទោបង់នូវញើសក្តែល ក្តៅក្រហាយ
សប្បាយព្រះអង្គស្រេចហើយ អញ្ជើញស្តេចទទួលយកស្លេតថ្មីត្រ
រាជ្យសម្បត្តិ បិតនៅជាអម្ចាស់នៃយើងខ្ញុំហោង ។

រឺព្រះបរមពោធិសត្វ ខត្តិយវង្សទ្រង់នូវភតិកា ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ហៃអាមាត្យទាំងឡាយអើយ ចូរឈប់បន្តិចសិន ។ ទើប
ស្តេចចូលទៅក្នុងព្រះបរមសាលា ផ្លាស់អស់គ្រឿងព្រះអម្ពរឥសីចេញ
អំពីព្រះអង្គ ហើយស្តេចទ្រង់ព្រះពស្ត្រព្រះភូសាបរិសុទ្ធប្រដូចនូវពណ៌
ស័ង្សរួច ស្តេចចេញមកគង់នាមុខព្រះអាស្រម ហើយស្តេចធ្វើ
ប្រទក្សិណព្រះបរមសាលា ៣ ជុំ ទើបមានព្រះបន្ទូលថា ឱះឱ! ព្រះ
បរមសាលានេះអើយ ជាទីពឹងអាស្រ័យនៃយើងប្រមាណបាន ៩ ខែ
និង ១៥ រាត្រី ទើបបានសាងបរមត្ថុបារមីសមណធម៌ បានឱ្យសម្តេច
ព្រះមទ្រី នូវព្រះរាជបុត្រាបុត្រី ទៅជាទានលុះកក្រើកទៅដល់ភវគ្គ
ព្រហ្ម នូវអស់ទេវតាសព្វឋាន ព្រោះត្បិតយើងបានអាស្រ័យបរម

សាលានេះឯងជាលំនៅ អំពីនេះទៅហើយ សមព្រះបរមសាលានេះ
 នឹងនៅទំនេរ ឥតអ្នកឯណាមួយនៅឡើយ ។ ឱ ! ម៉្លេះហើយសត្វ
 ទាំងឡាយនឹងមកយាយី រីឯព្រះកុដិក៏នឹងស្ងាត់ជ្រងំ ពុំមានអ្នកពិភ័ក្តិ
 រក្សា ម៉្លេះហើយសមនឹងបាក់ទ្រុឌទ្រោមទៅជាអសារឥតការ ។ ទើប
 ព្រះអង្គលើកព្រះករបរដាក់លើព្រះកេសវិសេសបង្គំ ដោយបញ្ចង្គ
 ប្រតិស្ថាន នៅខាងមុខព្រះបរមសាលា ហើយព្រះអង្គបិតនៅឋាន
 នេះឯង ។

បពិត្រអើយ ពូជ័កាលនោះ មានខ្មាន់ព្រះកេស ចូលទៅ
 ក្រាបថ្វាយបង្គំ ហើយចំរើនព្រះកេសាជម្រះព្រះលោមាណៃព្រះបរម
 ពោធិសត្វនោះ ។ លុះស្រេចហើយក៏អភិសេកស្រោចស្រង់ ទ្រង់នូវ
 គ្រឿងប្រដាប់សម្រាប់ក្សត្រាណ្តរុងរឿង បីដូចជាព្រះឥន្ទ្រាធិរាជសោយ
 រាជ្យសម្បត្តិ បិតនៅឋានទេវលោកនាយ ។

តេជ រុត្តំ ហេតុនោះ ទើបលោកនាំយកបាលីក្នុងគម្ពីរ
 ចរិយាបិដក មកសំដែងថា ៖

តតោ វេស្សន្តរោ រាជា រដោជល្លំ បរាហាយំ

សព្វ វត្ថុ ចរដេត្វាន

រាជវេសមធារយីតិ ។

កោ សារីបុត្ត ហោធម្មសេនាបតីស្រីសារីបុត្រ កាលនោះ
 ព្រះបាទស្រីវេស្សន្តរពោធិសត្វ ខត្តិយាធិបតីស្រីសុរិយោវង្សអង្គនា-
 រាយណ៍នរបតីស្រីសម្មតិទេព មហារាជក្សត្រថ្លៃប្រសើរនោះ លុះព្រះ
 អង្គជម្រះព្រះកេសាស្រេច ស្តេចទ្រង់នូវទឹកអប់ត្រឡប់នីទៅនូវក្រចេះ
 ច្នងចំនួនលំពាន់ក្រស្នា គូរាជេន ឈ្មួសទេសវិសេស សឹងដំល្វេង
 អប់ត្រឡប់នីទៅនូវគន្ធពិដោរ ស្តេចប្រាសលះលែងនូវគ្រឿងប្រដាប់
 សម្រាប់ជាអ្នកបួសនោះហើយ ទ្រង់ក៏កាន់យកនូវស្វេតថ្មីត្រ ជាស្តេច
 ប្រកបនូវយសបរិវារជាអធិកពន្លឹកមហិមាក្រៃពេកហោង ។

បពិត្រអើយ ព្រះកាលនោះ រីងព្រះតេជះព្រះយសខ្ពស់វែង
 ឆ្ងាយល្បីឮខ្លួរខ្លាយសាយសព្វព្រះនគរ បើព្រះអង្គនឹងទតព្រះនេត្រ
 ទៅកាន់ទិសឯណានីមួយក្តី ក៏សឹងកក្រើករំពើកញាប់ញ័រដល់ឋាន
 នោះ ព្រោះព្រះអង្គទ្រង់បានបំពេញទានបរមត្ថបារមី ដ៏ក្សេមក្សាន្ត
 ក្នុងព្រះហឫទ័យ ។ អស់ទាំងព្រាហ្មណ៍ព្រឹទ្ធ បណ្ឌិតហោរា បុរោហិត
 ព្រមទាំងមុខមន្ត្រីសេនាបតីសេដ្ឋី នាំគ្នាមកជួបជុំសូត្រស្តុតិថ្វាយរុដ្ឋី

មង្គលពលីការ នមស្ការចំរើនព្រះពរជ័យថ្វាយព្រះបរមពោធិសត្វ
 ស្រេចហើយប្រគំនូវសំព្វសូរត្បូតត្រ្រី ដ៏មានសូរពន្លឹកគគ្រឹកគគ្រេង
 មានឧបមាបីដូចរលកនៅកណ្តាលមហាសមុទ្រ ។ អណ្តាប់នោះ នាយ
 ដំរីក៏ប្រដាប់គជសារ ដ៏ក្រាលនីទៅនូវកម្រាលដ៏វិចិត្រ ចងនូវដង្កន់
 ស្នាប់មុខចង្អុលកកូបហាង លំញ៉ាងដងក្រពាត់ សឹងដ៏ប្រដាប់ដាំត្បូង
 និលវត្តមានរស្មីព្រោងព្រាយ នាំចូលទៅថ្វាយព្រះអង្គ ទើបស្តេចទ្រង់
 នូវព្រះខ័នថ្លា ហើយស្តេចឡើងគង់លើហត្ថិវត្ត ដ៏ធំឆាត់មាឌមាំ
 ក្លាហាន ។ ឯអស់សេនាជំនិតព្រះអង្គទាំង ៦ ម៉ឺននោះ ក៏មកចោមពោម
 ជាយសបរិវារជុំវិញព្រះអង្គ ។ ស្តេចលីលាទៅគង់ឯព្រះពន្លាជ័យព្វដ៏
 កាលនោះ ។

បពិត្រអើយ ព្វដ៏កាលនោះ រឺអស់ស្រីវត្តកញ្ញាផងទាំងឡាយ
 ក៏នាំគ្នាតាក់តែងព្រះសរីរកាយសម្តេចព្រះនាងមន្រី ជាអគ្គមហេសីស្រី
 ខត្តិយវង្ស ស្រោចស្រង់ទ្រង់នូវគ្រឿងប្រដាប់សម្រាប់ក្សត្រី អភិសេក
 ជាអគ្គមហេសី ទើបនាំគ្នាសូត្រស្តុតីចំរើនព្រះពរជ័យមង្គលថា សូម
 ព្រះបាទស្រីវេស្សន្តរពិភីក្កិរក្សាព្រះម៉ែនាងម្ចាស់ ឱ្យបានសេចក្តីសុខ

ក្សេមក្សាន្ត ក្នុងព្រះរាជហឫទ័យ ។

តមត្ថំ បកាសេន្តោ សត្តា អាហា វីអាថិធម៌ឯណាពុំទាន់
ប្រាកដ បទព្រះបាលីឯណាពុំទាន់ចែងច្បាស់ លុះព្រះបានត្រាស់

ហើយ ព្រះអង្គមានបន្ទូលសូត្រសានូវបាទព្រះគាថាដូច្នោះ ៖

សីសណ្ណាតោ សុចិរត្តោ សញ្ញករណក្ខសិតោ

បច្ចុយំ នាកមារុយ្ហ ខត្តំ ពន្ធិ បរន្តបំ ។

តតោ សង្ខី សហស្សានិ យោទិនោ ចារុទស្សនា

សហជាតា បរិករីសុ នន្ទយន្តា រថេសកំ ។

តតោ មទ្ធិបិ នហារេសុ សិរិកញ្ញា សមាគតា

វេស្សន្តរោ តំ ចាលេតុ ជាលី កណ្ណាទិណ ចុកោ

អថោបិ តំ មហារាជា សញ្ញយោ អភិរក្ខតុតិ ។

ភិក្ខុវេ ហៃភិក្ខុសង្ឃផងទាំងឡាយអើយ វេស្សន្តរោ រាជា
រឹងព្រះបាទសម្តេចព្រះវេស្សន្តរបរវេខត្តិយស្វរ្យវង្ស លុះស្រង់ព្រះសុគន្ធ
រសស្រេច ទ្រង់ប្រដាប់ព្រះអង្គ ទ្រង់នូវស្តាប់ព្រះឱ្យ ដឹងជរសីងដ៏ប៉ាក់

ឆ្លាក់ល្អស្រេចស្រស់ ទើបស្តេចទ្រង់នូវព្រះពន្លឺ ព្រះភូសាសម្រាប់
 ក្សត្រ ក្រវាត់នូវជើងបាទ ហើយស្តេចទ្រង់មកុដអាណាមន្ទាម ព្រះសុវង
 កងកកុណ្ណាលសឹងដ៏ល្អវិចិត្រ ទើបទ្រង់ព្រះទម្រង់ត្បូងនិលវត្តវិចិត្រ
 នូវពៃទ្រូបស្រូបកាន្ត ដ៏មានតម្លៃនគរមួយ សម្រាប់រាជាភិសេកជាឯកអគ្គ
 មហាក្សត្រ ទ្រង់នូវគ្រឿងវត្ថុបញ្ចកកុធភណ្ណទាំង ៥ ស្រេច ស្តេចគង់
 លើទេនមណីវត្ត បាំងនូវស្មេតថ្មីត្រក្លស់ក្លំអភិរម្យ បន្សំនូវអស់គ្រឿង
 ខ្ពស់ ទើបអស់អាមាត្យសេនា ចៅពញាព្រះហ្លួង យុនហ្មឺនទាំងពួង នូវ
 អាមាត្យដែលកើតថ្ងៃជាមួយនឹងព្រះអង្គទាំង ៦ ម៉ឺន គាល់ព្រះមហា
 ក្សត្រដោយនូវជួរសង្កាត់ទីទៃ ៗ ។ ឯអង្គព្រះអគ្គមហេសី គឺសម្តេចព្រះ
 មទ្រី ក៏ទ្រង់នូវគ្រឿងប្រដាប់ប្រដា ផ្ទឹមអម្ពរសឹងដ៏ល្អឧត្តម ឯអស់ព្រះ
 ស្នាក់សឹងដ៏ស្លៀកដណ្តប់តាមដោយនូវប្រដាប់ទីទៃ ៗ នូវអស់ស្រីអករ
 យាយចាស់ទុំ សឹងរណ្តាប់ដោយនូវកំណាន់ជាពាន់ជាម៉ឺន មាននូវរូប
 ល្អប្រសើរហែសម្តេចព្រះនាងមទ្រី មកអភិសេកជាឯកអគ្គមហេសី ។
 ទើបអស់ព្រាហ្មណាចារ្យមកស្រោចស្រង់ព្រះអង្គទាំងពីរ ដោយទឹក
 ស្អំទឹកទង់ដៃ អស់ទាំងភ្លេងត្បូតន្ត្រីពិណពាទ្យរង្វង់សមនូវសំឡេង

ស្តុរ គង់ អស់អាមាត្យមន្ត្រីផង សឹងដំលើកករប្រណាម្យក្រាបថ្វាយបង្គំ
 ថ្វាយព្រះពរ ស្រដីដោយនូវបទព្រះបាលីថាដូច្នោះ វេស្សន្តហោ រាជា ថា
 សូមឱ្យព្រះបាទស្រីវេស្សន្តរបរមហាក្សត្រ ចាលេតុ ចូរព្រះអង្គរក្សា
 សម្តេចព្រះនាងមន្រី ដ៏ជាព្រះអគ្គមហេសី ឱ្យត្រេកអរសាទរស្មោះសរ
 អភិរម្យ កុំបីមានទុក្ខសោករោគា ឯព្រះជាលីក្រស្នា ក៏សូមឱ្យក្សេម
 ក្សាន្ត ឱ្យបានថែរក្សាព្រះវរមាតាបិតា អនាគតកាលទៅឯភ្នែកនោះ
 ហោង ។

តមត្តំ បកាសេន្តោ សត្តា អាហា វីអាថិធម៌ឯណាពុំទាន់
 ប្រាកដ បទព្រះបាលីឯណាពុំទាន់ចែងច្បាស់ លុះព្រះបានត្រាស់
 ហើយ ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលសូត្រនូវបាទព្រះគាថាដូច្នោះ ៖

ឥនព្វា បច្ចុយំ លទ្ធា	បុព្វេ កិលេសមត្តនោ
អាណន្ទិយំ អចារីសុ	រម្មណីយេ តិរិព្វជេ ។
ឥនព្វា បច្ចុយំ លទ្ធា	បុព្វេ កិលេសមត្តនោ
អាណន្ទិចិត្តា សុមនា	បុត្តេ សន្តិម្ម លក្ខណា ។
ឥនព្វា បច្ចុយំ លទ្ធា	បុព្វេ កិលេសមត្តនោ

អាណន្តចិត្តា បីតិកា

សហ បុត្តេហិ លក្ខណាតិ

ហៃភិក្ខុអើយ កាលនោះ ព្រះបាទស្រីវេស្សន្តរ នូវព្រះនាង
 មទ្រី កាលណាបើបានជួបប្រសព្វនឹងព្រះរាជបុត្រទាំងពីរ មួយអន្លើ
 នឹងអស់វេហ៍ពលផងទាំងឡាយជាបច្ច័យហើយ មានព្រះរាជហឫទ័យ
 ត្រេកអរសោមនស្សា ទ្រង់ភ្លឺករលឹកទៅដល់សេចក្តីលំបាកវេទនា
 អំពីមុន កាលស្តេចនៅក្នុងព្រៃព្រឹក្សានោះ ទើបស្តេចមានព្រះរាជ
 ឱង្ការ ឱ្យនាំយកស្ករអានន្ទភេរីទៅទូងទូទាំងសព្វចក្រព្រៃភ្នំក្រំថ្ម ផ្សាយ
 ពតិមានឱ្យមហាជនបានដឹងថា ទ្រង់ប្រោសព្រះមេត្តាឱ្យអ្នករាល់គ្នា
 លេងលែងមហោស្រពសព្វតំបន់ ជាទីក្សេមក្សាន្តសប្បាយតាម
 ប្រាថ្នា ។ ឯសម្តេចព្រះនាងមទ្រី ដ៏ទ្រង់នូវលក្ខណាល្អពិសី កាលព្រះ
 នាងបានជួបជុំព្រះរាជបុត្រាបុត្រីទាំងពីរហើយ ក៏មានព្រះទ័យត្រេក-
 អរសោមនស្សា ទើបព្រះនាងមានព្រះសរសើរ ទៅនឹងព្រះរាជបុត្រ
 ទាំងពីរដោយនូវបាទព្រះគាថាដូច្នោះ ៖

ឯកភត្តិ បុរេ អាសី

និច្ចំ ថន្និលសាយិដី

ឥតិ មេតំ វតំ អាសិ

តុម្ហំ កាមា ហិ បុត្តកា ។

តំ មេ រតំ សមិទ្ធផ្ល	តុម្ពេ សង្កម្ម បុត្តកា
មាតុជំបិ តំ ចាលេតុ	បតុជំបិ ច បុត្តកា
អថោបិ តំ មហារាជា	សញ្ញាយោ អភិរក្ខតុ
យដ្ឋិញ្ចិត្តិ កតំ បុញ្ញ	មយ្ហញ្ជោរ បិតុច្ច តេ
សព្វេន តេន កុសលេន	អជរោ តំ អមរោ ភវតិ ។

បុត្តកា ថាហែនាងក្រស្នាបាជាលី កូនស្នូនសំឡាញ់ម្តាយ
 ទាំងពីរអើយ កូនអើយ នាកាលម្តាយព្រាត់ព្រាកចាកចេញពីស្រុក
 ម្តាយដើរជជ្រុលជជ្រុកមកនៅព្រៃ ក៏ប្រស្រ័យតែឃើញមុខកូនស្នូន
 សំឡាញ់ទាំងពីរ រឺទុក្ខទាំងឡាយនោះមិញ ក៏អន្តរធានបាត់ទៅ កូន
 អើយ ម្តាយតាំងចិត្តស្វែងរកផលាជំជាអាហារទាំងឡាយ ឯការ ម្តាយ
 ដើរតែម្នាក់ឯងពុំក្រែងជីវិត គិតប្រាថ្នាតែយកមកចិញ្ចឹមកូនគូកំសត់
 ក្រែងអត់ឃ្លាន ម្តាយថ្មមពុំឱ្យមានហុងប៉ងបានជាគូកំសត់នៅក្នុងព្រៃ ។
 ឱហេតុតែកម្មវិបាកអ្វីអើយ ក៏ឱ្យព្រាត់ព្រាកចាកកូនសង្សារ អំពី
 កាលព្រះបិតាអ្នក ឱ្យទៅជាទានជូជកព្រាហ្មណ៍ព្រឹទ្ធាចារ្យទទួលយក

បាទៅ ម្តាយនេះតែងនៅជាទុក្ខខ្លោចផ្សា ពុំមានស្រាកស្រាន្ត រឺអស់
 ផលាហារ ក៏ពុំបានបរិភោគ្តា តែងតែសោកាទូញយំឥតស្បើយ ។ លុះ
 វេលាល្ងាចហើយម្តាយគិតដល់អ្នកទាំងពីរ ដល់ម្តាយពុំយល់មុខ ទុក្ខក៏
 កើតឡើងជាថ្មី ម្តាយដេកនៅដីផ្ទាល់ប្រិចពី រីងក្តីស្រឡាញ់នៃជននី
 នូវព្រះវរបិតានោះពន់ប្រមាណ ត្បិតបានពិភ័ក្តិរក្សាកូនសំឡាញ់ រឺ
 សម្តេចព្រះអយ្យកោព្រះអយ្យិកានោះមិញ ក៏មានព្រះរាជហឫទ័យ
 សោមនស្សា នឹងព្រះរាជនគ្រានត្តាពុំឱ្យហ្មង ។ ប្រការមួយសោត
 រឺកុសលផលបុណ្យ នៃព្រះវររាជមាតាបិតា នូវអ្នកទាំងពីរបានធ្វើ
 ប៉ុន្មាន ។ ក្តី សូមឱ្យជួយពិភ័ក្តិរក្សាបា កុំបីមានព្យាធិរោគាជរាមក
 បៀតបៀនបាបានឡើយ ហើយឱ្យបាបានស្នងគ្រងព្រះនគរតាងព្រះវរ
 បិតានោះតទៅ ។

បពិត្រអើយ ព្រះនាងសុប្បារសុប្បតីទេវី
 ទ្រង់មានព្រះតម្រិះក្នុងព្រះចិន្តាថា តាំងអំពីថ្ងៃនេះតទៅ ព្រះនាងមទ្រី
 ដ៏ជាព្រះសុណិសាកូនប្រសាអញ ទ្រង់ព្រះភូសានិងប្រដាប់តាក់តែង
 អាត្មា ដោយគ្រឿងអលង្ការ ដ៏ត្រកាលទាំងពួងនេះ លុះព្រះនាងទ្រង់

ព្រះចិន្តាដូច្នោះហើយ ក៏ឱ្យចាត់ចែងរណ្តាប់គ្រឿងអលង្ការ ទុកក្នុងស្មុគ្រ
រួចហើយនៃ ទើបចាត់បញ្ជូនទៅព្រះរាជទានព្រះនាងមន្រី ប្រយោជន៍
ដើម្បីនឹងឱ្យទ្រង់ជាប្រដាប់សម្រាប់អាត្មាព្រះអង្គនាង ។

តមត្ថំ បកាសេន្តោ សត្តា អាហា ។ រីអាថិធម៌ឯណាពុំទាន់
ប្រាកដ បទព្រះបាលីឯណាពុំទាន់ចែងច្បាស់ លុះព្រះបានត្រាស់
ហើយ ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលសូត្រសាន្តវបាទព្រះគាថាដូច្នោះ ៖

កប្បាសិកញ្ច	កោសេយ្យំ	ខោមកោទុម្ពរាជិ	ច
សស្សុ	សុណ្ណាយ	ចាហោសិ	យេហិ មទ្ធិ អសោភថ ។
តតោ	ខោមញ្ច	កាយូរំ	កីវេយ្យំ រតនាមយំ
សស្សុ	សុណ្ណាយ	ចាហោសិ	យេហិ មទ្ធិ អសោភថ ។
តតោ	ខោមញ្ច	កាយូរំ	អង្គំ មណិមេខលំ
សស្សុ	សុណ្ណាយ	ចាហោសិ	យេហិ មទ្ធិ អសោភថ ។
ឧណ្ណតំ	មុខុដុល្លញ្ច		នាជារត្តេ ច មាណិយេ
សស្សុ	សុណ្ណាយ	ចាហោសិ	យេហិ មទ្ធិ អសោភថ ។

ឧត្តត្ថនំ កិដ្ឋមកំ	មេខលំ បដិចាទុកំ
សស្សុ សុណ្ណាយ ចាហោសិ	យេហិ មទ្ធិ អសោភថ ។
សុត្តញ្ច សុត្តវដ្ឋញ្ច	ឧបនិជ្ឈាយ សេយ្យសិ
អសោភថ រាជបុត្តិ	ទេវកញ្ញាវ ទន្ធនេ ។
សីសណ្ណាតា សុចិវត្តា	សព្វាភរណាភូសិតា
អសោភថ រាជបុត្តិ	តាវត្តិសាវ អច្ឆរា ។
កេទលីវ វាតច្ចុបិតា	ជាតា ចិត្តលតាវនេ
ទន្ធាវរណាសម្បជ្ជា	រាជបុត្តិ អសោភថ ។
សកុណី មាទុសិដីវ	ជាតា ចិត្តប្បត្តា បតិ
និក្រោធបក្កតិម្ពោដ្ឋិ	រាជបុត្តិ អសោភថាតិ ។

ភិក្ខុវេ ហៃភិក្ខុសង្ឃដ៏ទ្រង់ព្រេតដោយនូវគន្លងធម៌ តតោ
អណ្តាប់នោះ ព្រះនាងសុបារសុប្បតិ ទ្រង់គិតក្នុងព្រះរាជហឫទ័យ
ថា សម្តេចព្រះនាងមទ្រីដ៏ជាព្រះរាជបុត្រីស្រីសុណិសា លាព្រេតចេញ
អំពីតាបសប្បសីហើយ ក៏ព្រះនាងនឹងទ្រង់គ្រឿងប្រដាប់សម្រាប់ព្រះ

អគ្គមហេសី ទើបស្ដេចព្រះនាងសុបារសុប្បតី យកគ្រឿងទាំងឡាយ
ឱ្យសម្ដេចព្រះសុណិសា គឺព្រះពស្រ្តកាសិកពស្រ្ត នូវព្រះពស្រ្តកោទុម្ពរ
ពស្រ្ត កោសេយ្យពស្រ្ត ខោមពស្រ្ត ដ៏ល្អបរិសុទ្ធ គិតដ៏អ្នកប៉ាក់ឆ្នាក់នី
ទៅនូវល្ងសមាសជាជរសឹងដ៏ស្រស់ស្រេច សម្ដេចព្រះនាងសុបារ-
សុប្បតី រើសផ្ទះបម្រុងព្រះរាជទាន ។ ប្រការមួយសោត សម្ដេចព្រះ
នាងមទ្រី ដែលបានលាព្រិតចេញអំពីតាបសប្បសី ជាអគ្គមហេសីឧត្តម
សមជានឹងទ្រង់អស់គ្រឿងប្រដាប់សម្រាប់ឱ្យគួរជាអគ្គមហេសី ទើប
សម្ដេចព្រះនាងសុបារសុប្បតី ព្រះរាជទានជាដើមគឺ មកុដអាមាមរន្ទាម
ព្រះសុរងកងព្រះហ្វឺរក ត្រសាល់ស្លៀតសក់ ស្នាប់ទ្រាប់ព្រះជង្ឃ
ចិញ្ចៀនព្រះទម្រង់សឹងដ៏ដាំនូវត្បូងបុស្សរូបទុមរាគវ័ត្ត មុក្កាវតប្រពាល
វ័ត្ត សឹងដ៏មានរស្មីនោះច្រវ៉ាត់ស្ទើរនឹងស្រក ព្រះសុពណ៌បាទុក្តសឹង
ដ៏មានរចនា ទាំងសុគន្ធមាលាក្រចេះច្នៃចន្ទន៍លំពាន់ពុំសែន គួររាជេន
ឈ្នួសទេស សឹងដ៏ជាគ្រឿងវិសេសសម្រាប់ទ្រង់ ។ សម្ដេចព្រះ
នាងសុបារសុប្បតី សឹងផ្ទះព្រះរាជទានសម្ដេចព្រះនាងមទ្រីនោះឯង
ហោង ។ ទើបសម្ដេចព្រះនាងមទ្រី ស្រីសុភលក្ខណា ទទួលអស់

គ្រឿងប្រដាប់ប្រដា មកទ្រង់ប្រដាប់ព្រះអង្គ ល្អបវរដូចស្រីទេពអប្សរ
 បវរកញ្ញា បិតនៅនាត្រៃត្រិះរាស្ត្រគិហាន ដ៏មានដងខ្លួននោះក្លៀវក្លំ
 រៀវមូល បីដូចបណ្ឌូលចេកមាស អភិភាសកើតព្វដ៏ព្រៃចិត្តលតាវន
 គិតដ៏ត្រូវខ្យល់មណ្ឌាវាត បោកបក់ទន់ទោរទៅវិញទៅមក មាន
 ប្រការដូចម្តេចមិញ ។ រឺសម្តេចព្រះនាងមទ្រី ក៏មានលំអដូច្នោះ
 រឺព្រះទន្តទាំង ៤០ នោះ រាងញឹកញាប់ដូចអ្នកប្រដាប់នីទៅនូវពេជ្រវត្ត
 ដ៏មានផ្ទុះព្រះឱស្ឋនោះញញឹមប្រិមប្រិយ ល្អបីដូចផ្លែជ្រៃមាសបាសទុំ
 សមនូវកំពស់ទ្រង់ទ្រាយប្រពៃ បីដូចស្រីស្លឹក មុខគួរឱ្យពិតពិលរមិល
 មើលក្រៃពេក ។

តស្សា ច ឆាកមាណេសុំ	ឆាតិវុឌ្ឍវ កុញ្ញវ
សត្តិក្ខមំ សរក្ខមំ	ឡាសាទន្តំ ឧរុឡ្ហវ
សា មទ្ធិ ឆាកមារុហិ	ឆាតិវុឌ្ឍវ កុញ្ញវ
សត្តិក្ខមំ សរក្ខមំ	ឡាសាទន្តំ ឧរុឡ្ហវន្តិ ។

កាលនោះ នាយហត្ថីក៏នាំដំរីធំធេងឧទារល្អបវរ មាន
 ភ្នកស្តាំនោះ ទន្ទាំដូចចន្ទោលរាជរថ មានចិត្តទាហានហ៊ានក្លានឹងសឹក

ពុំភ្លឺកន្ទុកកាំភ្លើងថ្លើងកណ្តាលរៀណារង្គ សឹងដ៏ប្រដាប់ផ្ទុះដោយគ្រឿង
 ចងកញ្ជាងមាសល្អឧត្តម នាំមកថ្វាយសម្តេចព្រះនាងមន្រីស្រីវត្ត
 កញ្ញា ទើបព្រះនាងលីលាឡើងគង់លើព្រះទីនាំងគជសារ ។ ឯអស់
 ស្រីជាបរិវារ ក៏សឹងដ៏ព្រមចិត្តមិត្តមូល ខ្លះក្រាបពិតទូលញញឹម
 ប្រិមប្រិយ ខ្លះលើកដៃថ្វាយបង្គំ សមនូវរូបនោះល្អល្អៈគាប់គួរ ខ្លះក៏
 សើចស្រួលផ្អៀងផ្អង ខ្លះដើរញ្ជែងញ្ជង ផ្សារស្រីហែសម្តេចព្រះនាង
 មន្រីក្សត្រឹមកងទ័ពចំណាតស្រេច ។ ស្តេចទាំងពីរព្រះអង្គមានព្រះទ័យ
 សោមនស្សា នឹងអស់បរិវារនោះច្រើនពន់ប្រមាណ នៅឋានចំណាត
 នោះឯង ។ រីឯព្រះបាទស្រីសញ្ជ័យដ៏ជាសម្តេចព្រះវរវិហារ លុះបាន
 អភិសេកសម្តេចព្រះឱរសាស្រេច ស្តេចមានព្រះទ័យនោះ ត្រេកអរ
 សាទរពន់ប្រមាណ ទើបស្តេចចេញទៅប្រពាតព្រៃព្រឹក្សា នឹងអស់
 ពពួកសេនាទាហានប្រមាណ ១២ អក្ខោភិនី នូវអស់ស្រីព្រះស្នំទ្រង់ទត
 អស់ភ្នំនូវរុក្ខជាតិទាំងឡាយ ខ្លះទើបរំសាយកេសរដ្ឋា ខ្លះដុះសែមកែម
 លើគ្នាមានផ្លែសឹងដ៏ទុំ ។ ឯអស់ស្រីព្រះស្នំ ក៏សឹងរត់ដណ្តើមគ្នាបេះ
 ប្រឡេះលេងជាជាសុកសប្បាយទីទៃ ។ ទើបស្តេចចេញមកពីព្រៃនោះ

ឡើងទៅលើភ្នំជាសប្បាយលោះលាយក្នុងព្រះរាជហឫទ័យ នឹងអស់
 ព្រៃព្រះហិមពាន្ត សឹងដ៏មានបក្សាបក្សីបញ្ចកចំណីកូនវា ខ្លះក៏ស្រែក
 ដោយភាសារងំ ខ្លះក៏ទំយំទ្រពករកគូវា សឹងដ៏មានសំឡេងនោះ
 ពីរោះ ។ ឯអស់អ្នកដង្ហែទាំងនោះ ក៏សឹងត្រេកអរសោមនស្ស ផ្អៀង
 ត្រចៀកស្តាប់សព្វសត្វទាំងឡាយ សឹងដ៏មានតម្រេកចិត្ត ទើបស្តេច
 ទតសត្វម្រឹគីម្រឹគា ប្រើស ទ្រាយ ទន្សាយ ទន្សោង ខ្លោង គោព្រៃ
 ច្រើនក្រៃពន់ប្រមាណ ទើបបានព្រះអង្គទតឧទកធារា ដោយនាចក្រ
 ជ្រោះចន្លោះភ្នំ សឹងដ៏មានផ្កាបទុមច្រាសច្រាលដេរដាស សឹងដ៏ដុះឆ្នុក
 ឆ្លាស់ដោយពណ៌ទីទៃ ។ ឧត្យល ចង្កុលណី លំចង់ ស្បៀងដ សឹងដ៏ដុះ
 លាយលេចគ្នាទាំង ៥ ពណ៌ដ៏រហង់ ។ ។ ឯអស់ស្រីផងក៏ត្រេកអរពន់
 ប្រមាណ ខ្លះបេះបានផ្កា ខ្លះបេះផ្លែមកធ្វើ ជាសប្បាយសឹងអស់ស្រីព្រះ
 ស្នំទាំងឡាយ នៅឋាននោះឯង ។

ក៏ហេតុតែតេជះព្រះមេត្តាបារមី នៃព្រះបរមពោធិសត្វ
 បណ្តាលឱ្យពួកម្រឹគសាហារ មានរាជសីហ៍និងខ្លាធំជាដើម ព្រមទាំង
 បក្សីបក្សានៅនាព្រៃព្រះហិមពាន្ត មិនចេះបៀតបៀនគ្នាទៅវិញទៅ

មកដល់តិចឡើយ តែងមានចិត្តអាណិតស្រឡាញ់គ្នាទៅវិញទៅ មក
ហោង ។

តមត្ថំ បកាសេន្តោ សត្តា អាហា រីអាថិធម៌ឯណាពុំទាន់
ប្រាកដ បទព្រះបាលីឯណាពុំទាន់ចែងច្បាស់ លុះព្រះបានត្រាស់
ហើយ ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលសូត្រសានូវបាទព្រះគាថាដូច្នោះ ៖

សព្វម្ហំ តំ អរញ្ញម្ហំ	យារន្តេត្ថ មិកា អហុ
វេស្សន្តវេស្ស តេជន	នាញ្ញមញ្ញំ វិហោបយុំ ។
សព្វម្ហំ តំ អរញ្ញម្ហំ	យារន្តេត្ថ ទិជា អហុ
វេស្សន្តវេស្ស តេជន	នាញ្ញមញ្ញំ វិហោបយុំ ។
សព្វម្ហំ តំ អរញ្ញម្ហំ	យារន្តេត្ថ មិកា អហុ ។

ឯកជ្ឈំ សន្និចាតីសុ

វេស្សន្តវេ បយាតម្ហំ	សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនេ ។
សព្វម្ហំ តំ អរញ្ញម្ហំ	យារន្តេត្ថ ទិជា អហុ

ឯកជ្ឈំ សន្និចាតីសុ

ហ៊ានពាធាបៀតបៀនឱ្យហេតុជាមន្ទិលដូចកាលអំពីមុន ហេតុតេជះ
បុណ្យជាត្រកាលព្រះរាជសម្ភារ នៃព្រះបាទស្រីវេស្សន្តរនោះឯង ។

អណ្តាប់នោះសារពើសត្វ ដឹងសេចក្តីព្រះរាជប្រសី ស្តេចនឹង
ត្រឡប់ចូលទៅព្រះនគរវិញ ។ អស់សត្វអម្បាលនៅក្នុងព្រៃព្រះ
ហិមពាន្ត ក៏សឹងមកជួបជុំពុំបានយំរងារទ្រពករកគ្នា សឹងព្រួយចិត្តជា
ទុក្ខទំនៅស្ងួតស្ងប់ស្មារស្ងប់ ស្ទើរពុំមានជីវិតគិតថា ឱអំពីដើមបាន
ព្រះបាទស្រីវេស្សន្តរបររាជប្រសី ព្រះអង្គមានព្រះមេត្រីករុណា គ្រង
រក្សាយើងទាំងឡាយ សឹងជាសុខក្សេមក្សាន្ត ពុំមានបៀតបៀនគ្នា
ឡើយ ។ ឱ ! អំពីនេះទៅហើយ តើនឹងបានអ្នកឯណាជាទីពឹង
អាស្រ័យ នៃសារពើសត្វបក្សាបក្សី ដូចនៃព្រះមហាវេស្សន្តរ បររា
ពោធិសត្វនោះ ឥតអង្គីមានឡើយ ។

សញ្ញាយោ នរិដ្ឋោ រីឯព្រះបាទស្រីសញ្ញាយបរមបពិត្រជា
មកុដលើត្បូងអស់អ្នកស្រីពិរាស្ត្រផង ក៏ឱ្យគ្នា ព្រះអង្គស្តេចប្រពាត
នៅក្នុងព្រៃព្រះហិមពាន្ត ជាសុខក្សេមក្សាន្តប្រមាណមួយខែហើយ
ទើបមានព្រះរាជឱង្ការ ឱ្យហៅអស់មុខមន្ត្រី សេនាបតីដ៏ជាធំមក

ហើយមានព្រះរាជឱង្ការថា ហែអស់អ្នកទាំងឡាយអើយ រាជាមក្តោ រឺ
 អស់ផ្លូវទាំងឡាយដែលសម្តេចព្រះវេស្សន្តរ បររពោធិសត្វរាជបុត្រនៃ
 យើង អ្នកនឹងចូលទៅថ្កានព្រះនគរបររាជដ្ឋានសឹងជំនួយ តើអ្នក
 ទាំងឡាយប្រុងប្រៀបរៀបប្រដាប់ប្រដា ស្រេចបរិបូណ៌ហើយឬនៅ
 ឡើយទេ ចូរអ្នកទាំងឡាយប្រាប់អញឱ្យបានដឹង ក្នុងកាលឥឡូវនេះ
 ឯង ។

អស់មុខមន្ត្រីសេនាបតីទាំងនោះ លុះបានស្តាប់ព្រះរាជ
 ឱង្ការដូច្នោះហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំទូលថា ទេវ បពិត្រសម្តេចព្រះនរិន្ទ-
 នរនាថនារាយណ៍នរបតីស្រីសម្មតិទេព មហាក្សត្រថ្លៃប្រសើរអើយ
 មក្តោ រឺឯមាតានោះ យើងខ្ញុំជាខ្ញុំល្អឯធ្ងលីព្រះបាទ រៀបប្រដាប់
 ប្រដាស្រេច អញ្ជើញស្តេចត្រឡប់ចូលទៅព្រះនគរវិញ បានតាមសព្វ
 ព្រះរាជហឫទ័យ ។

អណ្តាប់នោះ ព្រះបាទក្រុងស្រីសញ្ជ័យ ព្រះអង្គបានជ្រាប
 សេចក្តីដូច្នោះហើយ ពុំលង់ឡើយស្តេចឱ្យអញ្ជើញព្រះរាជបុត្រាបុត្រី
 នូវព្រះចៅទាំងពីរហើយ ព្រះអង្គឱ្យយកស្តុរជ័យភេរី វាយប្រាមប្រាប់

វេស្សន្តវេ បយាតម្ហិ សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនេ ។

ហត្ថារោហា អនីកដ្ឋា រថិកា បត្តិការកា

សមន្តា បរិករិសុ ។

វេស្សន្តវេ បយាតម្ហិ សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនេ ។

សមាគតា ជានបទា នេកមា ច សមាគតា

សមន្តា បរិករិសុ ។

វេស្សន្តវេ បយាតម្ហិ សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនេ ។

ករោទិយោ ធម្មធរា ឥន្ទិហត្ថា សុវម្មិកា

បុរតោ បទិបដ្ឋិសុ

វេស្សន្តវេ បយាតម្ហិ សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនេ ។

ភិក្ខុវេ ហៃភិក្ខុផងទាំងឡាយអើយ រាជមក្តោ រីមាគាំ

ដែលស្តេចព្រះរាជដំណើរនោះ ពួកប្រជាជននាំគ្នាជួយតាក់តែង ឱ្យ
បានរាបទាបស្មើល្អប្រពៃ ប្រដាប់ប្រដាដោយដើមចេក ក្នុងទឹកអធិកនី
ទៅនូវដោយទង់ជ័យរាជវ័តិឆត្រផ្កាក្រុងចងរំយោល មានក្លិនពិដោរ

សព្វទិសារហូតរយៈផ្លូវ ៦០ យោជន៍ តាំងពីភ្នំគិរីវង្កតដែលស្តេច
ប្រថាប់ ដរាបដល់ជេតុត្តរនគររាជបុរី ។

លុះបានឫក្សពារពេលាល្អ ទើបសម្តេចក្សត្រាក្សត្រីទាំង

៦ ព្រះអង្គ ស្តេចឡើងគង់លើគជសារ អស់ទាំងពួកសេនាអាមាត្យ
សហជាតទាំង ៦ ម៉ឺន ក៏ប្រដាប់តាក់តែងរាងកាយ ដ៏ល្អរុងរឿងដោយ
គ្រឿងមាស ដៃកាន់ធ្នូស្មានូវគ្រឿងសព្វយុទ្ធ មានចិត្តមោះមុតក្លាហាន
តាមហៃព្រះបាទស្រីវេស្សន្តរបរមក្សត្ររៀបជាជួរជាសង្កាត់ ដោយនូវ
ចង្វាត់ទីទៃ ។ នៅសងខាងមាត់នោះ ដើម្បីដង្ហែស្តេចថ្កានព្រះនគរ ត
បន្ទាប់មក ពួកស្រីព្រះស្នំ ព្រះរាជកុមារ ព្រះញាតិវង្សានុវង្ស នូវពួក
បុត្រអាមាត្យ បន្ទាប់មកទៀត ដល់ពួកឈ្មួញគហបតី នូវពួកព្រាហ្មណ៍
ព្រឹទ្ធាចារ្យ ទើបដល់ទៅពួកពលដំរី ពលសេះ ពលរថ ពលថ្មើរជើង
សឹងនាំគ្នាចោមរោមហៃហមតាមស្តេច ។ ពួកសេនាទាហានមានកាយ
ពាក់សុទ្ធតែគ្រឿងក្រោះសំណាញ់ ក្បាលពាក់មួកទង់ដៃ ដៃកាន់
ខែលដាវលំពែង ជាក្បួនហៃនាំមុខ ។ ចំណែកខាងប្រដាជនអ្នកស្រុក
អ្នកនិគម នូវអ្នកជនបទដែលតាមហៃហមព្រះបាទស្រីសញ្ជ័យ ក៏ដើរ

ហែតាមក្បួនក្រោយ ដោយលំដាប់គ្នាមក ទើបមានព្រះរាជឱង្ការ ឱ្យ
 លើកចតុវង្សសេនាយាត្រាតាមរាជមាគ៌ា ដែលបានរៀបចំបំរុងទុកនោះ
 ឯង ។ កាលនោះ ព្រះបាទស្រីវេស្សន្តរបររពោធិសត្វខត្តិយវង្ស
 នូវព្រះបាទក្រុងស្រីសញ្ជ័យ នូវព្រះនាងសុបារសុប្បតីរាជទេវី ព្រះ
 រាជបុត្រាបុត្រី នូវសម្តេចព្រះសុណិសា ស្តេចលីលាយាត្រាទៅ ក្នុង
 មួយថ្ងៃបានចម្ងាយ ១ យោជន៍ ត្រូវជា ៦០ យោជន៍ជាប្រាកដ
 កំណត់បាន ២ ខែ ទើបស្តេចបានដល់ពិជ័យជេតុត្តរបររាជដ្ឋាននោះ
 ឯងហោង ។

តមត្ថំ បកាសេន្តោ សត្តា អាហា វិអាចិធម៌ឯណាពុំទាន់
 ប្រាកដ បទព្រះបាលីឯណាពុំទាន់ចែងច្បាស់ លុះព្រះបានត្រាស់
 ហើយ ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា ៖

តេ ចារីសុ បុរំ រម្មំ	ពហុទាការតោរណំ
ឧបេតំ អន្ទទានេហិ	នច្ចតីតេហិ ច្ចុកយំ ។
វិត្តា ជានបទា អាសុំ	នេកមា ច សមាភតា
អនុប្បត្តេ កុមារម្ហិ	សវីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនេ ។

ចេលុក្ខោចោ បវត្តិត្ត

អាតតេ ធននាយកេ

នទ្ធិប្បវេសិ នតវេ

ពន្ធនា មោក្ខោ អយោសថាតិ ។

ភិក្ខុវេ ហៃភិក្ខុផងទាំងឡាយអើយ វិក្សត្រទាំង ៦ អង្គ

ស្តេចចូលទៅដល់ក្រុងពិជ័យជេតុត្តរ ចូលក្នុងព្រះនគរដ៏ក្សេមក្សាន្ត
សប្បាយពុំមានជាទុក្ខ ។ ស្តេចឡើងគង់លើប្រាសាទដ៏ប្រសើរស្អាង
ស្អាត ហើយស្តេចទតព្រះនគរមើលមើលទៅព្រះនគរ នូវអស់ជហ្វា
ដងក្តារខ្លោងទ្វារនាងប្រាល អម្បាលដែលជាងរចនា សឹងដ៏ល្អវិចិត្រ
ដ៏មានប្រការនោះផ្សេង ៗ វីក្នុងព្រះនគរនោះសោត គិតដ៏អ្នកប្រដាប់
នីទៅនូវភោជនាហារ មានរសពិសាផ្សេង ៗ ហើយមានល្បែងច្រៀង
រាំ នូវរបាំផងទាំងឡាយសឹងមានច្រើន ព្រះអង្គទតទៅយល់ហើយ
មានព្រះរាជហឫទ័យសោមនស្សសាទរ វីអស់នគរតូចធំ និគម
ស្រុកក្រៅលំនៅជនបទ នាកាលស្តេចព្រះបាទស្រីវេស្សន្តរបវរពុទ្ធរង្ស
ស្តេចចូលមកដល់ក្នុងព្រះនគរហើយ វីអស់មហាជនផងទាំងឡាយ
សឹងដ៏មានចិត្តនោះ ត្រេកអរសាទររួសរាយ នាំដង្វាយស្អុយមក
ថ្វាយព្រះមហាបុរសវត្តិវិសេសនោះច្រើនក្រៃពេក ។ វីព្រះបរពោធិសត្វ

នោះសោត ព្រះអង្គឱ្យទូងនូវភើវីក្នុងព្រះនគរ ប្រាមប្រាប់បង្គាប់អស់
អាណាប្រជារាស្ត្រផងទាំងឡាយ ឱ្យស្រាយខ្មោះដោះឃ្នាងច្រូល
ច្រវាក់ អន្ទាក់ណែងណាងអស់ទាំងចំណងសត្វផងទាំងឡាយ កុំបីឱ្យ
មាននៅក្នុងព្រះនគរនោះឡើយ ។

កាលនោះ ព្រះបរមពោធិសត្វ ស្តេចចូលក្រឡាព្រះបន្ទំ
បរមសុខ សួស្តីក្នុងរាត្រីហៀបនឹងព្រឹកព្រាងស្វាងព្រះសុរិយា ទើប
ស្តេចទ្រង់ព្រះចិន្តានឹកក្នុងព្រះរាជហឫទ័យថា ឱថ្ងៃព្រឹកនេះ សមស្រួល
ផងទាំងឡាយ វាពួកមានថាអញបានមកដល់ព្រះនគរហើយ សម
ព្រហាមស្តែកនេះឯង វានឹងមកចោមរោមសុំអញពុំខាន បើដូច្នោះ តើ
អញនឹងបានទ្រព្យអ្វីឱ្យទានស្នូមផងទាំងឡាយនោះ ។ នាកាលព្រះ
អង្គទ្រង់ព្រះតម្រិះដូច្នោះហើយ ក៏ក្តៅទៅដល់អាសនៈសម្តេចអមរិន្ទ្រា-
ធិរាជ ព្រះអង្គអាចគិតពិចារណា ជ្រាបសភាពដោយព្រះទិព្វយោបល់
នូវប្រការអម្បាលនោះហើយ ពុំយូរឡើយព្រះអង្គបណ្តាល នូវមហា
មេឃឯង ឱ្យជោរជន់នូវទឹក បង្កុរនូវភ្លៀងវត្តទាំង ៧ ប្រការ ឱ្យធ្លាក់ចុះ
មកលិច ឯកើត ឯជើង ឯត្បូង ព្រះរាជមន្ទីរនោះ ប្រមាណស្មើចង្កេះ

ទីក្រៅអំពីនោះប្រមាណស្មើជង្គង់ ។

បុណ្យសេ លុះព្រឹកឡើងហើយ ព្រះអង្គឱ្យអាមាត្យទៅ
ប្រាមប្រាប់អស់មនស្សម្នាមហាជនទាំងឡាយថា ទ្រព្យធ្លាក់ចុះត្រង់ផ្ទះ
សម្រាស់របងរបស់បុគ្គលឯណា ក៏ឱ្យបុគ្គលនោះជញ្ជូនយកទុកជា
ទ្រព្យរបស់ខ្លួនចុះ ។ បើធ្លាក់ក្នុងឋានពុំមានម្ចាស់ ព្រះអង្គឱ្យកើប
ជញ្ជូនយកមកគរទុកក្នុងព្រះឃ្លាំង ព្រះអង្គបានទ្រង់ព្រះរាជសទ្ធាធ្វើ
បុណ្យ ឱ្យទានដរាបលុះដល់កំណត់អស់ព្រះជន្មទិវង្គតទៅ ។

តមត្ថំ បកាសេន្តោ សត្តា អហា រីអាថិធម៌ឯណាពុំទាន់
ប្រាកដ បទព្រះបាលីឯណាពុំទាន់ចែងច្បាស់ លុះព្រះបានត្រាស់
ហើយ ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលនូវបាទព្រះគាថាដូច្នោះ ៖

ជាត្រូបមយំ វស្សំ ទេវោ ចាវស្សិ តាវទេ
វេស្សន្តវេ បរិដ្ឋម្ហិ សិរីនំ វជ្ជវឌ្ឍនេ ។
តតោ វេស្សន្តវោ វាជា ទានំ ទត្វាន ខត្តិយោ
កាយស្ស ភេទា សប្បញ្ញោ សត្តំ សោ ឧបបដ្ឋថាតិ ។
ភិក្ខុវេ ម្មាលសង្ឃជំខ្លាចភ័យក្នុងវដ្តសំសារ វេស្សន្តវេ នា

កាលព្រះបាទស្រីវេស្សន្តរបរវរខត្តិយវង្ស តែងទ្រង់ធ្វើសេចក្តីចំរើនដល់
 ពួកអ្នកស្រីពិរាស្ត្រ លុះស្តេចចូលដល់ព្រះនគររាជបុរី សម្តេច
 អមវិន្ទុកោសិយ៍ ក៏ទ្រង់បង្គុំនូវភ្ញៀវវត្តទាំង ៧ ប្រការ ឱ្យធ្លាក់ចុះមក
 ក្នុងព្រះរាជធានីមួយរំពេច ។ កាលនោះ ព្រះបាទស្រីវេស្សន្តរបរម
 ក្សត្រ ទ្រង់មានព្រះប្រាជ្ញាដ៏ប្រសើរខត្តម តែងទ្រង់អប់រំបន្តិទាន
 បារមី រៀងរាបដរាបដល់អស់ព្រះជន្មទិវង្គតទៅ ។ ព្រះអង្គក៏បាន
 ទៅកើតនៅនាគុសិតស្វគំរាទេវលោកនាយ បានជាទេវបុត្រ ១ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ព្រះនាមករណ៍បរវរថា **សន្តសិតទេវបុត្រ** ប្រាកដហោង ។

សត្វា រឺព្រះអរហំសម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ដ៏ជាមកុដឥសូរកំពូល
 ត្រៃភព **អាហារិត្វា** លុះព្រះអង្គនាំនិទាន ព្រះធម៌វិសេសទេសនា
 មហាវេស្សន្តរជាតក ដ៏ប្រដាប់ប្រដានីទៅនូវគាថាមួយពាន់ ទើបព្រះ
 អង្គមានព្រះពុទ្ធដីកាថា **ភិក្ខុវេ** ហៃភិក្ខុសង្ឃផងទាំងឡាយ មហាមេ-
 ឃោ រឺមហាមេយបណ្ណាលនូវភ្ញៀវបោក្ខរព័ស័ជាអស្ចារ្យ ធ្លាក់ចុះមក
 ក្នុងសមាគមនៃព្រះញាតិគាថានោះ ពុំតែឥឡូវនេះឡើយ ភិក្ខុអើយ
 អំពីដើមមក កាលដែលតថាគតនៅជាព្រះបាទស្រីវេស្សន្តរ

នោះ ក៏មានភ្លៀងបោក្ខរព័សិធ្លាក់ចុះមកដូច្នោះដែរ ។ លុះទ្រង់សម្តែង
នូវចតុរារិយសច្ចធម៌ចប់ស្រេចហើយ រឺអស់មនុស្សម្នាមហាជនផង
ទាំងពួង ក៏បានលុះសោតា សកិទា អនាគា អរហត្តនោះច្រើនពន់
ប្រមាណ ទើបព្រះអង្គជំនុំប្រជុំជាតកថា ៖

តទា ជូដកោ ទេវទត្តោ រឺជូដកព្រាហ្មណ៍ លុះក្រឡាប់
ជាតិចេរិលរឹងមក បានជាទេវទត្ត ។

អមិត្តតាបនា ព្រាហ្មណ៍ ចិញ្ចាមាណវិកា រឺនាងអមិត្តតា-
បនា ជាប្រពន្ធជូដកព្រាហ្មណ៍នោះ លុះក្រឡាប់ជាតិចេរិលរឹងមក
បានជានាងចិញ្ចាមាណវិកា ។

ចេតបុត្តោ ឆន្ទោ រឺងចេត្តបុត្តតែងជាអ្នកចាំទ្វារផ្លូវព្រះបរម
ពោធិសត្វនោះមិញ លុះក្រឡាប់ជាតិចេរិលរឹងមកបានជាមហាឆន្ទ ។

អច្ចុត្តតាបសោ សារីបុត្តោ រឺអច្ចុត្តមហាប្រសី តែងនឹង
បង្ហាញផ្លូវជូដកព្រាហ្មណ៍ លុះក្រឡាប់ជាតិចេរិលរឹងមក បានជា
មហាសារីបុត្រ ។

សក្កោ អនុរុទ្ធា រឺសម្តេចអមរេន្ទ្រាធិរាជ តែងនឹងឱ្យឱវាទ

ដំបូន្មានព្រះបរមពោធិសត្វ លុះក្រឡាប់ជាតិចេរិលរឹងមក បានជាអនុ
រទ្ធាចារ្យ ។

វិស្សកម្មោ ច មោគ្គល្លាដោ ព្រះវិស្សកម្មទេវបុត្រដែល
និម្មិតព្រះអាស្រមថ្វាយ លុះក្រឡាប់ជាតិចេរិលរឹងមក បានជាមហា
មោគ្គល្លាន ។

មត្តរុម្មិ សីហោ ឧទាលិ រឺទេវតាដែលនិម្មិតអាត្មាជារាជ
សីហ៍ ចាំរាំងរាជ្ជវព្រះនាងមទ្រីនោះ លុះក្រឡាប់ជាតិចេរិលរឹងមក
បានជាព្រះឧបាលី ។

ព្យត្សរាជា សីវលិ រឺងទេវតាដែលនិម្មិតអាត្មាជាខ្លាធំ លុះ
ក្រឡាប់ជាតិចេរិលរឹងមក បានជាព្រះសីវលិ ។

ធិបិ ច មុស្សិណតោ រឺងទេវតាដែលនិម្មិតជាខ្លាដំបង ចាំពាំង
រាំងរាជ្ជវព្រះនាងមទ្រី លុះក្រឡាប់ជាតិចេរិលរឹងមក បានជាមុស្សនាគ ។

ទេវោ កក្ខាយដោ រឺទេវបុត្រដែលនិម្មិតជាព្រះវេស្សន្តរ
ទៅស្រាយចំណងចៅជាលីនោះ លុះក្រឡាប់ជាតិចេរិលរឹងមក បាន
ជាមហាកក្ខាយនៈ ។

នេរដីតា វិសាខា ពុទ្ធភាសិកា រីនាងទេពធិតាដែល
និម្មិតជាព្រះនាងមទ្រី ទៅស្រាយចំណងនាងក្រស្នា លុះក្រឡាប់
ជាតិចេរីលឿងមក បានជានាងវិសាខាពុទ្ធភាសិកា ។

បច្ចុយនាគោ វារលោក កស្សុទោ សំយរុខ្លោ រីងដំរី
បច្ច័យនាគេន្ទ្រនោះ លុះក្រឡាប់ជាតិចេរីលឿងមក បានជាមហា-
កស្សុបសង្ឃព្រឹទ្ធាចារ្យ ។

កបណ្ណកា កិសាគោតមី រីងមេដំរី លុះក្រឡាប់ជាតិ
ចេរីលឿងមក បានជានាងកិសាគោតមី ។

មទ្ធករជា មហានាមោ រីងព្រះបាទមទ្ធករាជ លុះក្រឡាប់
ជាតិចេរីលឿងមក បានជាមហានាម ។

អព្ពន្ធភោ មហាមទ្វោ អានទ្វោ ពុទ្ធបដ្ឋាកោ រីងមហា-
មាត្យ ដែលប្រដាប់ប្រដាទានថ្វាយព្រះបរមពោធិសត្វនោះ លុះ
ក្រឡាប់ជាតិចេរីលឿងមក បានជាអានន្ទ ។

នាណវេយ្យវត្ថាមទ្វោ អនាថបិណ្ឌិកុបាសកោ រីអាមាត្យ
ដែលជាអ្នកខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងការបរិច្ចាគទានថ្វាយព្រះបរមពោធិសត្វ

នោះ លុះក្រឡាប់ជាតិចេរវិលវឹងមកបានជាអនាថបណ្ឌិតឧបាសក ។

សញ្ញយនវិជ្ជា សុទ្ធាននមហារាជ វីព្រះបាទស្រីសញ្ញយ
នវិន្ទរាជនោះ លុះក្រឡាប់ជាតិចេរវិលវឹងមក បានជាព្រះបាទស្រី
សុទ្ធាននមហារាជពុទ្ធិបិតា ។

ធុស្សតី ទេវី សិរិមហាមាយា វីនាងសុបារសុប្បតិទេវី
ដ៏ជាព្រះវររាជមាតាព្រះបរមពោធិសត្វ លុះក្រឡាប់ជាតិចេរវិលវឹងមក
បានជាព្រះនាងសិរិមហាមាយាពុទ្ធិមាតា ។

មន្ទី ទេវី យសោធរា រាហុលមាតា វីព្រះនាងមទ្រីទេវី ដ៏ជា
ព្រះវររាជមាតាចៅជាលីនិងនាងក្រស្នា លុះក្រឡាប់ជាតិចេរវិលវឹងមក
បានជានាងយសោធរារាហុលមាតា ។

ជាលិកុមារា រាហុលោ វីចៅជាលីកុមារនោះ លុះ
ក្រឡាប់ជាតិចេរវិលវឹងមក បានជារាហុលកុមារ ។

កណ្ណាជិតា ឧប្បលវណ្ណា វីនាងក្រស្នារាជកញ្ញា លុះ
ក្រឡាប់ជាតិចេរវិលវឹងមក បានជានាងឧប្បលវណ្ណា ។

សេសបរិសា ពុទ្ធិបរិសា វីបរិស័ទសំណាល់សល់លែងអំពី

នោះ លុះក្រឡាប់ជាតិចេរីលឿងមក បានជាបរិស័ទរបស់តថាគត ។

វេស្សន្តរោ មហារាជា បន អហាមេវ សម្មាសម្ពុទ្ធោ
វិព្រះបាទស្រីវេស្សន្តរមហារាជនោះ មិនគឺអ្នកដទៃឡើយ អហាមេវ គឺ
អង្គអញ្ញតថាគតហ្នឹងឯង ដ៏បានត្រាស់ប្រាជ្ញាសព្វពិជ្ជតាញាណ ជាទី
ពំនាក់នៃសត្វលោកផងទាំងឡាយ ។

វេស្សន្តរជាតកំ ហៃសាធុសប្បុរសផងទាំងឡាយអើយ
ថាបើបុរសបុគ្គលឯណា បានស្តាប់ត្រាប់ត្រង់រងរសអាថ៌ធម៌វិសេស
ទេសនា មហាវេស្សន្តរជាតកនេះហើយ ក៏សឹងរំដោះប្រាសចាកទុក្ខ
សោករោគភ័យ ចង្រៃឧបទ្រព្យផងទាំងឡាយ ទោះនៅក្នុងលោកិយក៏
ប្រសើរ លុះអនាគតកាលទៅឯភ្នែកក៏សឹងបានលុះសោតា សកិទា
អនាតា អរហត្តផល បានដល់សម្បត្តិព្រះនិព្វាន ដ៏ជាឋានបរមសុខ
ក្សេមក្សាន្ត ប្រសើរនោះទៀងប្រាកដហោង ។

នគរកណ្ណំ និដ្ឋិតំ បពិត្រអើយ អាត្មាភាពសម្តែងថ្លែង
ព្រះធម៌វិសេសទេសនាមហាជាតក កណ្ណគរកណ្ណ ដ៏ប្រដាប់ប្រដា

នូវគាថា ៤៨ គាថា ក៏ចូរជាបច្ច័យនៃទាយក ឧបាសក ឧបាសិកា

ចប់ជាសូរេចបរិបូណ៌សមគួរដោយនូវវេលានេះឯងហោង ។ ២១

(ចប់នគរកណ្ណ ទី ១៣ តែប៉ុណ្ណោះ)

វាយខំព្យាទ័រសាឡើងវិញ

ដោយ

ភិក្ខុ កិច្ចកិរតោ ឡាយ និង

និង

ត្រួតពិនិត្យកែសម្រួលអក្ខរាវិរុទ្ធ

ដោយ

លោកគ្រូ ធម្មនាថ ផលប្រសិទ្ធិ

ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយ ជូនជាធម្មទាន តាមវិបសាយ

សព្វទានំ ធម្មទានំ ជិនាតិ ធម្មទានឈ្នះអស់ទានទាំងពួង

ស្រ្តីក - ផែន
ប្រហារវេស្សន្ត្រាថាតក

កន្លែង ១៣

រៀបចំដោយ "មន្ទីរការងារស្រូវ"
រក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាង
ឆ.ស ២៥៤៦ គ.ស ២០០២
២-៧ ២៥៤២ ២-៧ ២០០២
រៀបចំដោយ មន្ទីរការងារស្រូវ
រាជធានីភ្នំពេញ ឆ្នាំ២០០២

មេបង្គោល ខ័យ